

Piątek, 26 listopada 2020 r.

P9_TA(2020)0327

Ocena wyborów europejskich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie oceny wyborów europejskich (2020/2088(INI))

(2021/C 425/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 10 i 14 oraz art. 17 ust. 7,
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 20 i 22,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności jej art. 21, 39 i art. 52 ust. 1,
- uwzględniając deklarację odnoszącą się do art. 17 ust. 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej dołączoną do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, w szczególności jej art. 21,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, w szczególności jego art. 25,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności jej art. 29,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych, w szczególności jego zasadę nr 1,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2018/994 z dnia 13 lipca 2018 r. zmieniającą Akt dotyczący wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom z dnia 20 września 1976 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej (UE) 2018/937 z dnia 28 czerwca 2018 r. ustanawiającą skład Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2018/767 z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie ustalenia terminu dziewiętych wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/673 z dnia 3 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2019/493 z dnia 25 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 1141/2014 w odniesieniu do procedury weryfikacji dotyczącej naruszeń przepisów o ochronie danych osobowych w kontekście wyborów do Parlamentu Europejskiego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając Porozumienie ramowe w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską, z późniejszymi zmianami ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 178 z 16.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 165 I z 2.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 129 z 25.5.2018, s. 76.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 114 I z 4.5.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 85 I z 27.3.2019, s. 7.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 304 z 20.11.2010, s. 47.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2015 r. w sprawie reformy prawa wyborczego Unii Europejskiej ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie ustalenia terminu dziewiętych wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie składu Parlamentu Europejskiego ⁽¹¹⁾,
  - uwzględniając swoją decyzję z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie wyboru przewodniczącego Komisji ⁽¹²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie ingerencji zewnętrznej w wybory i dezinformacji w krajowych i unijnych procesach demokratycznych ⁽¹³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie stanu debaty nad przyszłością Europy ⁽¹⁴⁾,
  - uwzględniając swoją decyzję z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie powołania, kompetencji, składu liczbowego i długości kadencji Komisji Specjalnej ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji ⁽¹⁵⁾,
  - uwzględniając raport informacyjny Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 20 marca 2019 r. pt. „Rzeczywiste prawa osób z niepełnosprawnościami do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego”,
  - uwzględniając prace Unii Międzyparlamentarnej nad równością płci, w szczególności jej plan działania dla parlamentów uwzględniających aspekt płci,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A9-0211/2020),
- A. mając na uwadze, że w wyborach europejskich w 2019 r. odnotowano najwyższą frekwencję spośród wszystkich wyborów do Parlamentu Europejskiego, które odbyły się w ciągu ostatnich 20 lat, wynoszącą 50,66 % (wzrost o osiem punktów procentowych w porównaniu z 2014 r.), co stanowi pozytywny sygnał wskazujący na to, że obywatele europejscy coraz bardziej interesują się tym, co dzieje się na szczeblu unijnym, i wierzą, że prawodawstwo UE wywiera wpływ na ich codzienne życie; mając jednak na uwadze, że liczba ta maskuje znaczne różnice między państwami członkowskimi, odsetek osób wstrzymujących się od głosu nadal jest wysoki i w związku z tym należy uczynić dużo więcej, aby zwiększyć frekwencję w wyborach europejskich;
- B. mając na uwadze, że, jak wynika z badania Eurobarometr przeprowadzonego na zlecenie Parlamentu po wyborach europejskich w 2019 r., stan gospodarki i stan środowiska były dla głosujących dwiema najważniejszymi kwestiami, co jasno świadczy o tym, że obywatele uczestniczący w wyborach europejskich pragną, aby w tych dwóch dziedzinach polityki należących do kompetencji, które UE dzieli z organami krajowymi, podejmowano więcej działań na szczeblu unijnym ⁽¹⁶⁾;

⁽⁷⁾ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 7.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 215.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 201.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 390 z 18.11.2019, s. 170.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 463 z 21.12.2018, s. 83.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0002.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0031.

⁽¹⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0098.

⁽¹⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0161.

⁽¹⁶⁾ Eurobarometr 91.5, „The 2019 post-Electoral Survey – Have European Elections Entered a New Dimension?” (Badanie przeprowadzone po wyborach z 2019 r. – Czy wybory europejskie weszły w nowy wymiar?), Parlament Europejski, wrzesień 2019 r.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

- C. mając na uwadze, że właściwy dobór systemu wyborczego stwarza odpowiednie środowisko, w którym obywatele wierzą w podstawowe prawo demokracji, jakim jest głosowanie na swoich demokratycznie umocowanych przedstawicieli, a zarazem przedstawiciele polityczni słuchają wyborców i reprezentują ich interesy, przez co obywatele zyskują poczucie sprawczości;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z badaniem Eurobarometr wyższa frekwencja po części wynikała z większego udziału osób młodych, chociaż frekwencja osób powyżej 40 roku życia nadal jest o wiele wyższa; mając na uwadze, że ponad 50 % młodych osób oddało głos z poczucia obowiązku obywatelskiego i z uwagi na kryzys klimatyczny;
- E. mając na uwadze, że nieustające zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego miało kluczowe znaczenie dla prowadzenia proeuropejskiego dyskursu przed wyborami europejskimi;
- F. mając na uwadze, że wyższa frekwencja była również związana z wyższymi wynikami partii proeuropejskich otrzymujących głosy od młodszych pokoleń, co zwiększyło proeuropejską większość w Parlamencie Europejskim, przy czym jako ostrzeżenie należy potraktować zagrażające projektowi integracji unijnej wyniki uzyskane przez eurosceptyków, populistów i ruchy nacjonalistyczne;
- G. mając na uwadze, że wyższa frekwencja jest również oznaką, że obywatele Unii chcą, aby UE szybko i skutecznie działała zgodnie z zasadami demokracji w ważnych kwestiach, takich jak: zatrudnienie, koszty utrzymania, dumping socjalny, zmiana klimatu, migracja, ochrona praw podstawowych i demokracyzacja;
- H. mając na uwadze, że musimy skuteczniej i aktywniej wykorzystywać wszystkie środki komunikacji, w tym technologię cyfrową, do wspierania silnej więzi między podejmowanymi na szczeblu UE decyzjami politycznymi a poczuciem związku z instytucjami UE wśród wyborców;
- I. mając na uwadze, że choć poprawiła się sytuacja pod względem równości płci wśród posłów do Parlamentu Europejskiego (41 % kobiet w 2019 r. – wzrost z 37 % w 2014 r.), nie udało się jeszcze zapewnić parytetu płci w Parlamencie; mając na uwadze, że za tymi liczbami kryją się znaczne różnice pomiędzy państwami członkowskimi i że aby osiągnąć parytet płci, trzeba jeszcze stawić czoła licznyim wyzwaniom;
- J. mając na uwadze, że Ursula von der Leyen jest pierwszą kobietą na stanowisku przewodniczącego Komisji Europejskiej; mając na uwadze, że w jej Komisji jest 13 kobiet i że jest to największa liczba kobiet na stanowiskach komisarzy w historii;
- K. mając na uwadze, że zróżnicowane i wielokulturowe społeczeństwo Europy musi być lepiej reprezentowane w Parlamencie Europejskim;
- L. mając na uwadze, że 15 państw członkowskich nadal ogranicza prawa wyborcze osób z niepełnosprawnościami, uniemożliwiając w ten sposób znaczący udział i reprezentację tych obywateli w procesach demokratycznych; mając na uwadze, że ze względu na przepisy krajowe podczas ostatnich wyborów europejskich w związku z niepełnosprawnością lub problemami ze zdrowiem psychicznym z prawa do głosowania nie było w stanie skorzystać, jak się szacuje, 800 tys. obywateli Unii;
- M. mając na uwadze, że zmiany demograficzne i proces starzenia się społeczeństwa są czynnikami prowadzącymi do wzrostu liczby osób przebywających w placówkach opieki długoterminowej i w szpitalach; mając na uwadze, że w związku z tym należy promować specjalne i uregulowane rozwiązania wdrożone w wielu państwach członkowskich skierowane do tych osób;
- N. mając na uwadze, że termin dopisania się do spisu wyborców znacznie różni się w poszczególnych państwach członkowskich, od 90 do 3 dni przed datą wyborów; mając na uwadze, że w raporcie informacyjnym EKES-u w sprawie rzeczywistych praw osób z niepełnosprawnościami do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zaleca się, aby zamknięcie spisu wyborców miało miejsce nie wcześniej niż dwa tygodnie przed wyborami;
- O. mając na uwadze, że według wspólnego raportu Europejskiej Federacji Organizacji Krajowych Pracujących z Osobami Bezdomnymi (FEANTSA) i fundacji Abbé-Pierre⁽¹⁷⁾ w Unii Europejskiej jest co najmniej 700 000 osób bezdomnych, a prawie 9 mln gospodarstw domowych żyje w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych; mając na uwadze, że liczba ta wzrosła o 70 % w ciągu 10 lat; mając na uwadze, że osobom bezdomnym bardzo trudno wziąć udział w wyborach;

⁽¹⁷⁾ FEANTSA i fundacja Abbé-Pierre, „Fith Overview of Housing Exclusion in Europe 2020” (Piąty przegląd dotyczący kwestii wykluczenia mieszkaniowego w Europie w 2020 r.), lipiec 2020.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

- P. mając na uwadze, że reforma Aktu dotyczącego wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z 1976 r., przyjęta przez Parlament Europejski w rezolucji ustawodawczej z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie projektu decyzji Rady zmieniającej Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom z dnia 20 września 1976 r.⁽¹⁸⁾, nadal nie została w pełni ratyfikowana przez trzy państwa członkowskie;
- Q. mając na uwadze, że Parlament powinien z nową energią dążyć do wdrożenia swoich wniosków dotyczących poprawienia Aktu dotyczącego wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, wciąż oczekujących na ratyfikację przez niektóre państwa członkowskie, oraz domagać się jednolitych europejskich przepisów wyborczych;
- R. mając na uwadze, że wynik wyborów europejskich w 2019 r. doprowadził do powstania nowej większości parlamentarnej, złożonej z różnych ugrupowań politycznych odznaczających się wyraźnie proeuropejską tożsamością;
- S. mając na uwadze, że wybory w 2019 r. nie zakończyły się wyborem przewodniczącego Komisji spośród różnych czołowych kandydatów w związku ze sprzeciwem Rady, co ograniczyło zaufanie do tego procesu; mając na uwadze, że wybór przewodniczącego Komisji zależy od uzyskania poparcia większości posłów do Parlamentu Europejskiego; mając na uwadze, że tylko niektórzy obywatele UE, którzy wzięli udział w wyborach europejskich, wierzyli, że ich głos może mieć wpływ na wybór przewodniczącego Komisji Europejskiej, co podkreśla potrzebę podniesienia świadomości na temat tego procesu wśród obywateli UE;
- T. mając na uwadze, że system czołowych kandydatów nie został jeszcze w pełni rozwinięty; mając na uwadze między innymi, że w procesie tym czołowi kandydaci nie mają możliwości zaprezentowania się jako oficjalni kandydaci, a umożliwiłoby to wszystkim europejskim wyborcom głosowanie na wybranego czołowego kandydata oraz zrozumienie, kim są kandydaci na przewodniczącego Komisji i jak zostali wybrani przez europejskie partie polityczne; mając na uwadze, że Parlament Europejski poruszył tę kwestię w swojej decyzji z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie nowelizacji Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską⁽¹⁹⁾;
- U. mając na uwadze, że system czołowych kandydatów należy pilnie zreformować w drodze dogłębnej refleksji podczas konferencji w sprawie przyszłości Europy, przez uwzględnienie proporcjonalnego charakteru europejskiego systemu wyborczego, i musi być gotowy do zastosowania podczas kolejnych wyborów europejskich w 2024 r.; mając na uwadze, że refleksja ta powinna również obejmować faktyczną rolę polityczną Komisji i jej przewodniczącego oraz wszelkie związane z nią zmiany w procesie decyzyjnym Unii;
- V. mając na uwadze, że fakt, iż tylko 8 % respondentów w UE zadeklarowało, że w ostatnich wyborach głosowało z myślą o wywarceniu wpływu na wybór następnego przewodniczącego Komisji⁽²⁰⁾, podkreśla pilną konieczność wyjaśnienia procesu wyboru przewodniczącego Komisji Europejskiej i uczynienia go bardziej przejrzystym dla wyborców;
- W. mając na uwadze, że propozycje instytucjonalne, takie jak listy transnarodowe, o których Parlament wspomniał w rezolucji z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie składu Parlamentu Europejskiego, dzięki którym europejskie partie i ruchy polityczne byłyby bardziej w centrum wyborów europejskich, a także przekształcenie Rady w drugą izbę władzy prawodawczej Unii, zaproponowane w rezolucji Parlamentu z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej, lub też umożliwienie tworzenia przedwyborczych koalicji europejskich partii i ruchów politycznych, pomogłyby przekształcić wybory europejskie w jedne rzeczywiste wybory europejskie w przeciwieństwie do dzisiejszych odrębnych wyborów krajowych w 27 państwach;
- X. mając na uwadze, że proces badania oświadczeń majątkowych i przesłuchania kandydatów na komisarzy europejskich przez Parlament Europejski stanowiły ważny krok na drodze ku zwiększeniu rozliczalności Komisji wobec Parlamentu i społeczeństwa w ogóle; mając na uwadze, że proces ten może i powinien być dalej usprawniany w przyszłości;
- Y. mając na uwadze, że procesy demokratyczne zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i unijnym były przedmiotem ataków ze strony obcych sił, niekiedy we współpracy z podmiotami wewnętrznymi, dążących do wpłynięcia na wyniki wyborów i osłabienia Unii; mając na uwadze, że mechanizmy wprowadzone przez instytucje UE, takie jak kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji i system szybkiego ostrzegania w odniesieniu do wyborów, przyczyniły się do ograniczenia ingerencji zagranicznej podczas kampanii wyborczej;

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 246.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 463 z 21.12.2018, s. 89.

⁽²⁰⁾ Eurobarometr 91.5, wrzesień 2019 r.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

- Z. mając na uwadze, że prośby skierowane przed wyborami przez Komisję do platform mediów społecznościowych wywołały zamęt i miały niezamierzone konsekwencje takie jak zakaz reklam politycznych o zasięgu ogólnoeuropejskim, które dla europejskich partii politycznych stanowią jeden z głównych instrumentów identyfikacji i rozpoznawania przez wyborców podczas europejskich kampanii wyborczych; mając na uwadze, że w szczególności w tej kwestii instytucje powinny opracować podejście międzyinstytucjonalne w celu wywarcia pozytywnego wpływu na bezpieczeństwo i stabilność procesu wyborczego; mając na uwadze, że kodeks postępowania ma charakter całkowicie dobrowolny i skupia się raczej na przejrzystości niż na rzeczywistych ograniczeniach takich jak na przykład ukierunkowana reklama polityczna;
- AA. mając na uwadze, że europejskie partie i fundacje polityczne są podmiotami ułatwiającymi udaną europejską debatę polityczną, zarówno podczas wyborów europejskich, jak i po ich zakończeniu, i że należy zwiększyć ich widoczność; mając na uwadze, że z racji tej ważnej roli europejskie partie i fundacje polityczne powinny zapewniać maksymalną przejrzystość finansową funduszy, którymi zarządzają, w szczególności tych pochodzących z budżetu UE;
- AB. mając na uwadze, że europejskie partie polityczne napotykają różne ograniczenia w prowadzeniu kampanii podczas wyborów europejskich, takie jak ograniczona możliwość finansowania kampanii i realizowania wspólnych działań z krajowymi partiami członkowskimi, i mają zakaz prowadzenia kampanii w referendach krajowych dotyczących spraw europejskich;
- AC. mając na uwadze, że pojawienie się nowych partii i ruchów politycznych przed wyborami europejskimi świadczy o tym, że obywatele interesują innowacje polityczne;
- AD. mając na uwadze, że rozbieżne przepisy krajowe dotyczące zakładania partii i dostępu do wyborów europejskich pozostają istotną przeszkodą dla innowacji politycznych oraz dla zapoczątkowania prawdziwie ogólnoeuropejskiej debaty politycznej;
- AE. mając na uwadze doniesienia, że ze względu na organizację rejestracji wyborców w Zjednoczonym Królestwie około miliona obywateli europejskich pozbawiono możliwości skorzystania z prawa do głosowania w wyborach europejskich;
1. z zadowoleniem odnotowuje wyższą frekwencję w wyborach europejskich w 2019 r., świadczącą o tym, że możliwe jest odwrócenie trendu spadkowego we frekwencji w Europie, ale jednocześnie wyraża rozczarowanie utrzymującym się wysokim poziomem braku uczestnictwa i tym, że prawie połowa wszystkich uprawnionych wyborców w UE nie głosowała; dostrzega ważną rolę kampanii prowadzonych przez instytucje unijne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zwiększenia frekwencji, zwłaszcza kampanii Parlamentu „Tym razem głosuję”; podkreśla, że zachęcanie wyborców do udziału w wyborach europejskich wymaga intensywniejszych działań na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim; uznaje, że ta wyższa frekwencja pokazuje, iż coraz większy odsetek obywateli uważa UE za właściwy szczebel, na którym należy stawić czoła wyzwaniom naszych czasów, takim jak: gospodarka i zrównoważony wzrost gospodarczy, zmiana klimatu i ochrona środowiska, nierówności społeczne i zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, rewolucja cyfrowa, promowanie wolności, praw człowieka i demokracji, demografia oraz kwestie geopolityczne, takie jak migracja i polityka zagraniczna, bezpieczeństwo i rola UE na świecie; wzywa zatem wszystkie instytucje UE do wzięcia na siebie odpowiedzialności i podejmowania działań na podstawie mandatu udzielonego im, bezpośrednio lub pośrednio, przez obywateli;
  2. wyraża przekonanie, że trend wzrostowy we frekwencji wyborczej może się powtórzyć, jeśli zostaną wzmocnione więzi między wyborcami i kandydatami oraz zwiększy się rozliczalność w stosunkach między nimi, a we wszystkich państwach członkowskich przedmiotem debaty będą ogólnounijne wyzwania i programy polityczne;
  3. z zadowoleniem przyjmuje znaczny wzrost udziału osób młodych w wyborach; ponawia swój apel do Rady i Komisji o uwzględnienie ich obaw, w drodze konsultacji publicznych i podczas konferencji w sprawie przyszłości Europy, jako że mają one decydujące znaczenie dla życia następnych pokoleń; zaleca państwom członkowskim rozważenie harmonizacji minimalnego wieku uprawniającego do głosowania w celu dalszego wzmocnienia zaangażowania młodych wyborców;
  4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że po ostatnich wyborach poprawiła się równowaga płci w Parlamencie; podkreśla jednak, że nadal istnieje pole do dalszej poprawy w celu osiągnięcia prawdziwie zrównoważonego pod względem płci Parlamentu, i uznaje, że istnieją znaczne różnice między państwami członkowskimi, jako że w niektórych wybrano ponad 50 % kobiet, a w innych nie wybrano ani jednej kobiety do Parlamentu Europejskiego; wzywa państwa członkowskie i instytucje Unii do przyjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu propagowania zasady równości mężczyzn i kobiet w całym procesie wyborczym; podkreśla w związku z tym znaczenie zachowania równowagi płci na listach wyborczych; zwraca się do Komisji, aby we współpracy z Parlamentem i innymi organami takimi jak Komisja Wenecka sformułowała

Piątek, 26 listopada 2020 r.

zalecenia dla państw członkowskich z myślą o zwiększeniu reprezentacji kobiet w Parlamencie Europejskim, a także wzywa do wprowadzenia listy kandydatów z taką samą liczbą kobiet i mężczyzn, na przykład dzięki wykorzystaniu list w systemie suwakowym lub innych równoważnych metod, ponieważ w wielu państwach członkowskich nie ma przepisów zapewniających parytet polityczny podczas wyborów;

5. uważa, że tylko kilku posłów do Parlamentu Europejskiego należy do mniejszości etnicznych, językowych i innych⁽²¹⁾; uważa, że zwalczanie rasizmu oraz eliminacja wykluczenia i dyskryminacji to obowiązki wynikające z wartości UE i z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; podkreśla, że potrzebne są dalsze działania na szczeblu krajowym i europejskim, aby dodatkowo zwiększyć obecność mniejszości etnicznych na listach wyborczych i wśród posłów, a także wzywa państwa członkowskie i partie polityczne uczestniczące w wyborach europejskich do przyjęcia proaktywnych środków w celu zwiększenia reprezentacji grup niedostatecznie reprezentowanych;

6. przypomina w związku z tym szczególne trudności, z jakimi borykają się Romowie w dziedzinie uczestnictwa w życiu politycznym, zwłaszcza jeśli chodzi o dostęp do procedur rejestracji wyborców, m.in. z powodu braku dokumentów tożsamości; apeluje do państw członkowskich o wzmocnienie edukacji wyborczej wśród Romów i ich frekwencji wyborczej;

7. zauważa, że podobne zalecenia można byłoby sformułować w odniesieniu do korzystania z biernego i czynnego prawa wyborczego przez obywateli z niepełnosprawnościami; przypomina z głębokim zaniepokojeniem, że, jak się szacuje, 800 tys. obywateli z niepełnosprawnościami w Unii nie mogło zagłosować w 2019 r. z powodu przepisów krajowych; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wymiany dobrych praktyk w celu ułatwienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do lokali wyborczych; stwierdza, że dla wyborców z niepełnosprawnościami praktyczne rozwiązania dotyczące głosowania są równie istotne co dostęp do informacji czy do lokalu wyborczego;

8. wzywa państw członkowskich do zagwarantowania, aby wszyscy uprawnieni do głosowania, w tym obywatele Unii mieszkający poza krajem pochodzenia, osoby bezdomne i więźniowie, którym przyznano takie prawo zgodnie z przepisami krajowymi, mieli możliwość skorzystania z tego prawa;

9. zwraca uwagę, że rozbieżność kultur wyborczych prowadzi do istnienia wielu różnych systemów wyborczych; zaleca, aby jasne przepisy, zalecenia i wytyczne zapewniały zbliżenie do ujednoczonego europejskiego prawa wyborczego i równość głosów oddawanych przez obywateli UE, zwłaszcza w odniesieniu do prawa do zarejestrowania partii i kandydowania w wyborach, dostępu do głosowania, wystawiania kandydatów, dostępności, głosowania przez pełnomocnika lub głosowania zdalnego oraz terminów wyborów;

10. docenia dobrą organizację procesu wyborczego w 2019 r., mimo niepewności spowodowanej wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE; podkreśla w tym kontekście sprawne odtworzenie składu Parlamentu Europejskiego po brexicie dzięki klauzuli ochronnej przewidzianej w jego rezolucji z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie składu Parlamentu Europejskiego;

11. zachęca państwa członkowskie, by zwiększyły zasoby w konsulatach na potrzeby wyborów w 2024 r., aby umożliwić wzmocnioną kontrolę i zwiększenie świadomości obywateli na temat zakazu wielokrotnego głosowania;

12. wzywa państwa członkowskie do ulepszenia ustawodawstwa w celu ułatwienia dostępu do głosowania osobom bezdomnym; podkreśla, że domaganie się przedstawienia dowodu adresu, aby móc zagłosować, zgodnie z dyrektywą Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami⁽²²⁾, może przyczynić się do wykluczenia osób bezdomnych w krajach, w których nie mogą uzyskać adresu administracyjnego; zdecydowanie zaleca wyeliminowanie wymogu dokumentu potwierdzającego adres, aby ułatwić osobom bezdomnym, które są pełnoprawnymi obywatelami UE, udział w wyborach;

13. jest zdania, że jeśli system czołowych kandydatów nie doprowadził do wyłonienia przewodniczącego Komisji Europejskiej po wyborach w 2019 r., to dlatego, że po doświadczeniach z 2014 r. nie wprowadzono żadnych ulepszeń w stosowaniu zasady czołowych kandydatów, a także dlatego, że proces ten nie został obywatelom UE wytłumaczony ani przez nich zrozumiany; zamierza zreformować demokratyczny proces wyboru przewodniczącego Komisji przed kolejnymi wyborami europejskimi w 2024 r.; zwraca jednak uwagę, że wybór przewodniczącego Komisji jest zawsze uzależniony od uzyskania poparcia większości posłów do Parlamentu Europejskiego, tak aby wyniki wyborów zostały w nim w pełni uwzględnione, jak przewidziano w traktacie lizbońskim;

⁽²¹⁾ Komunikat Komisji z dnia 19 czerwca 2020 r. zatytułowany „Sprawozdanie w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r.” (COM(2020)0252).

⁽²²⁾ Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

14. podkreśla ważną rolę, jaką przyszła konferencja w sprawie przyszłości Europy odegra w debacie dotyczącej kwestii instytucjonalnych, również w kontekście wyniku wyborów europejskich z 2019 r.; z zadowoleniem przyjmuje przyszłą wspólną deklarację trzech instytucji UE dotyczącą konferencji w sprawie przyszłości Europy i wzywa do jej szybkiego przyjęcia; przypomina o zobowiązaniu się przewodniczącej Komisji do zajęcia się tematami szczególnie związanymi z procesami demokratycznymi i kwestiami instytucjonalnymi, w tym w kontekście konferencji, bez uszczerbku dla decyzji podjętych podczas konferencji w sprawie listy priorytetów, którymi należy się zająć;

15. podkreśla, że wybór Komisji i jej przewodniczącego zależy od większości posłów do Parlamentu, co de facto wymaga utworzenia koalicji w oparciu o porozumienie programowe, jak pokazał wybór Komisji pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen;

16. uważa, że nie uniemożliwia partiom i ruchom europejskim tworzenia koalicji przed wyborami europejskimi, jak również i przedstawiania wspólnego programu i jednego czołowego kandydata koalicji;

17. uznaje, że wynik wyborów europejskich wzmocnił polityczny wymiar wyboru Komisji Europejskiej, a zatem potrzebę dokładniejszej i bardziej obiektywnej kontroli deklaracji interesów kandydatów na komisarzy; uważa ponadto, że proces ten unaoczniał potrzebę technicznej i bezstronnej oceny deklaracji interesów kandydatów na komisarzy; popiera przyszłą refleksję Komisji Spraw Konstytucyjnych (AFCO) i Komisji Prawnej (JURI) na temat utworzenia niezależnego organu ds. etyki, który mógłby dysponować odpowiednimi zasobami; podkreśla jednak, że zatwierdzenie lub odrzucenie każdego z kandydatów na komisarzy i kolegium komisarzy jest ostatecznie zadaniem politycznym, które zdecydowanie należy do Parlamentu Europejskiego;

18. podkreśla, że wszyscy wyborcy europejscy powinni móc głosować na preferowanego kandydata na przewodniczącego Komisji; powtarza zatem, że czołowi kandydaci, wybrani przez europejską partię polityczną i reprezentujący ujednoczony europejski program wyborczy, powinni mieć możliwość oficjalnego kandydowania w następnych wyborach we wszystkich państwach członkowskich; podkreśla, że, biorąc pod uwagę proporcjonalny system wyborczy UE, wybór przewodniczącego Komisji Europejskiej powinien zależeć od jego zdolności do uzyskania poparcia większości posłów do Parlamentu Europejskiego;

19. zwraca uwagę, że proponowane w niniejszym sprawozdaniu zmiany w prawie pierwotnym UE, które odzwierciedlają zwiększoną rolę polityczną Komisji w ramach UE, powinny również obejmować odpowiedzialność indywidualną i zbiorową Komisji wobec Parlamentu i Rady, jak również przekształcenie Rady w drugą izbę władzy prawodawczej Unii;

20. proponuje reformę prawa wyborczego i sposobu podejmowania decyzji o składzie Parlamentu Europejskiego, przewidującą zarówno bezpośrednie usprawnia w nadchodzących wyborach, jak i uzgodniony i obowiązkowy plan działania na rzecz usprawnień wykraczający poza nadchodzące wybory;

21. przyznaje, że chociaż uzgodniona reforma prawa wyborczego nie została jeszcze ratyfikowana przez niektóre państwa członkowskie, można by omówić, również w kontekście konferencji w sprawie przyszłości Europy, następujące elementy, które mogą ulepszyć europejski proces wyborczy:

- nowe metody głosowania zdalnego dla obywateli podczas wyborów europejskich w szczególnych lub wyjątkowych okolicznościach,
- wspólne zasady przyjmowania kandydatów do udziału w wyborach oraz wspólne zasady dotyczące kampanii i finansowania,
- zharmonizowane normy dotyczące biernego i czynnego prawa wyborczego we wszystkich państwach członkowskich, co obejmuje refleksję nad obniżeniem minimalnego wieku wyborców we wszystkich państwach członkowskich do 16 lat,
- przepisy dotyczące okresów nieobecności posłów, na przykład w przypadku urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub poważnej choroby;

22. przypomina swój apel o ustanowienie europejskiego organu wyborczego posiadającego mandat do monitorowania wdrażania wytycznych i przepisów związanych z europejskim prawem wyborczym; zaleca wzmocnienie mechanizmów wymiany między krajowymi biurami wyborczymi, koordynowanej przez europejski organ wyborczy;

Piątek, 26 listopada 2020 r.

23. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że ciągle wychodzą na jaw dowody na ingerencje i kampanie dezinformacyjne przed wyborami europejskimi w 2019 r., przy czym często pojawiają się informacje świadczące o wywieraniu wpływu z zagranicy; pochwała wysiłki Komisji i innych instytucji mające na celu rozwiązanie problemu ingerencji zagranicznej podczas kampanii wyborczej, zwłaszcza za pośrednictwem grupy zadaniowej East StratCom działającej przy ESDZ; zwraca jednak uwagę, że zasoby finansowe i ludzkie niezbędne do przeciwdziałania tym atakom na demokrację europejską, w tym na szczeblu krajowym, wielokrotnie przewyższają łączne europejskie zasoby przeznaczone na ten cel; wzywa Komisję i państwa członkowskie do znacznego zwiększenia środków finansowych na walkę z ingerencją zagraniczną; podkreśla, że priorytetowym wyzwaniem jest konieczność poprawy edukacji w zakresie umiejętności korzystania z mediów i edukacji obywatelskiej, jaką dzieci otrzymują od najmłodszych lat, zarówno w społeczeństwie, jak i w szkole, aby rozwijać umiejętności krytycznego myślenia i rozpoznawania niesprawdzonych informacji oraz linków do informacji możliwych do zweryfikowania

24. uważa, że bezprawne ingerencje w procesy wyborcze nie są zjawiskiem mającym źródło wyłącznie za granicą; uważa, że trzeba poddać kontroli stosowane przez platformy mediów społecznościowych algorytmy promowania treści oraz, w razie konieczności, objąć je uregulowaniami w celu zapewnienia, aby informacje udostępniane obywatelom nie były tendencyjne oraz aby chronić prawo obywateli do informacji w trakcie kampanii wyborczych i poza nimi;

25. uważa, że trudności napotkane w związku z reklamą polityczną na platformach mediów społecznościowych świadczą o potrzebie zharmonizowania zasad prowadzenia kampanii w całej Unii, zwłaszcza że wybory europejskie prowadzą w rzeczywistości do ogólnoeuropejskich kampanii, w związku z czym potrzeba zachowania zgodności z 27 różnymi systemami prawnymi w przestrzeni cyfrowej stawia partie i ruchy polityczne w obliczu barier i niepewności prawa;

26. wzywa Komisję i Radę do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego zwalczania ingerencji zagranicznej oraz wewnętrznych i zewnętrznych wymiarów dezinformacji, do pełnej współpracy z nową parlamentarną Komisją Specjalną ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji (INGE), a także do pełnego uwzględnienia jej zaleceń, jak tylko zostaną zaprezentowane jej konkluzje i przed kolejnymi wyborami; zachęca Komisję i Radę do znacznie ściślejszej współpracy z Parlamentem w tych kwestiach, ponieważ ochrona naszych instytucji demokratycznych należy do podstawowych kompetencji Parlamentu Europejskiego;

27. uznaje istotną rolę europejskich partii politycznych, ruchów politycznych i fundacji politycznych we wspieraniu europejskiej debaty politycznej; zwraca jednak uwagę, że z powodu środków ograniczających na szczeblu europejskim i krajowym europejskie partie polityczne nie mogą w pełni uczestniczyć w europejskich kampaniach wyborczych; podkreśla ponadto, że nie wolno im prowadzić kampanii w referendach dotyczących spraw europejskich, takich jak międzynarodowe umowy handlowe lub referendum w sprawie członkostwa Zjednoczonego Królestwa w UE w 2016 r.; apeluje o dalsze dostosowanie przepisów krajowych i unijnych w celu zapewnienia w całej UE równych warunków działania do celów wyborów europejskich; proponuje, aby wzmocniono widoczność europejskich partii i ruchów politycznych przez umieszczanie ich nazw i logo na kartach do głosowania, oraz zaleca, aby pojawiały się one również na wszystkich materiałach używanych w europejskich kampaniach wyborczych;

28. uważa, że programy wyborcze europejskich partii politycznych powinny być znane przed wyborami, co wymaga jasnych i przejrzystych zasad dotyczących prowadzenia kampanii; podkreśla, że europejskie zasady wyborcze muszą promować europejską demokrację partii, w tym przez zobowiązanie krajowych partii uczestniczących w wyborach europejskich do umieszczania na kartach do głosowania logo ich partii europejskiej obok logo krajowego;

29. proponuje zmianę rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych⁽²³⁾, aby umożliwić europejskim partiom i fundacjom politycznym pełne uczestnictwo w europejskiej przestrzeni politycznej, prowadzenie kampanii i wykorzystywanie funduszy na kampanie oraz uczestnictwo w wyborach europejskich, aby zwiększyć przejrzystość ich finansowania, zwłaszcza jeśli chodzi o zarządzanie środkami z budżetu UE i gdy środki pochodzą od członków partii, a także aby zakazać darowizn od prywatnych i publicznych organów spoza UE; podkreśla jednak, że można by zezwolić na składki członkowskie od partii z państw Rady Europy w celu wspierania ogólnoeuropejskich więzi politycznych, pod warunkiem że odbywa się to w ramach zwiększonej przejrzystości;

⁽²³⁾ Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 1.

Piątek, 26 listopada 2020 r.

30. zauważa, że programy wyborcze partii europejskich nadal nie były istotnym elementem debaty przed wyborami w 2019 r.; głęboko ubolewa nad sytuacjami, w których takie debaty zamiast na kwestiach związanych z UE skupiały się na sprawach krajowych bez żadnego bezpośredniego związku z kształtowaniem polityki unijnej; uważa, że europejski wymiar wyborów można wzmocnić najskuteczniej przez szersze informowanie obywateli o decyzjach podejmowanych przez UE i o wpływie takich decyzji na ich codzienne życie;

31. jest zdania, że wprowadzenie corocznego Tygodnia Europejskiego odbywającego się jednocześnie we wszystkich parlamentach narodowych, podczas którego organizowane są debaty na temat programu prac Komisji między posłami do parlamentów narodowych, komisarzami europejskimi, posłami do Parlamentu Europejskiego i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, przyczyniłoby się do powstania połączonych międzyparlamentarnych sfer publicznych, a także do lepszego informowania o działaniach europejskich na szczeblu krajowym;

32. apeluje o koordynowaną na szczeblu europejskim strategię zapewniającą widoczność wyborów europejskich w mediach, zwłaszcza przez zagwarantowanie, że omawiane będą programy polityczne poszczególnych europejskich sił politycznych, że zapraszani będą kandydaci uczestniczący w wyborach europejskich w poszczególnych krajach oraz że prezentowane będą wydarzenia organizowane w trakcie kampanii;

33. zachęca nadawców publicznych do organizowania i transmitowania debat między czołowymi kandydatami, a także między kandydatami na posłów do Parlamentu Europejskiego w ramach realizowanego przez nich zadania polegającego na informowaniu opinii publicznej;

34. uważa, że wynik wyborów europejskich jest wyraźnym sygnałem, że potrzeba dogłębnej refleksji instytucjonalnej, która pozwoli obywatelom, społeczeństwu obywatelskiemu i ich przedstawicielom kształtować przyszłość Unii; podkreśla, że pandemia COVID-19 sprawiła, że proces reformy instytucjonalnej na szczeblu europejskim stał się jeszcze pilniejszy; wzywa zatem wszystkich partnerów instytucjonalnych do wzięcia na siebie odpowiedzialności i przeprowadzenia ambitnej, interaktywnej i włączającej konferencji w sprawie przyszłości Europy, która to konferencja będzie otwarta dla obywateli, społeczeństwa obywatelskiego i jego przedstawicieli oraz pomoże wzmocnić demokrację przedstawicielską i odporność UE przez zapewnienie konkretnych wyników, a także apeluje do tych partnerów o podjęcie działań w związku z konkluzjami konferencji, co powinno przynieść istotne zmiany w polityce i strukturze instytucjonalnej UE oraz nadać nową dynamikę projektowi europejskiemu;

35. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
